ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Α΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1ο υποερώτημα (μονάδες 10)

- Η αγάπη για τον ερωτώμενο εκτείνεται σε όλους τους ζωντανούς οργανισμούς.
- Γνωρίσματα της αγάπης είναι οι θετικές πράξεις, ο σεβασμός και η ανεκτικότητα.
- Η αποφυγή κακών πράξεων συνιστά μια μορφή αγάπης.
- Ο άνθρωπος πρέπει να αγαπά όχι μόνο τους φίλους, αλλά και τους εχθρούς.

2ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Στην 4η παράγραφο της συνέντευξης παρατηρούμε μια αναλογία ανάμεσα στην αγάπη και στη μαγειρική τέχνη. Κοινό σημείο αναφοράς είναι ότι και στις δύο περιπτώσεις δεν υπάρχουν συνταγές, αφού, για να υπάρχει επιτυχία, ο άνθρωπος πρέπει να λαμβάνει υπόψη του πολλούς και διάφορους παράγοντες.

Με αυτόν τον εκφραστικό και παραστατικό τρόπο (μεταφορική αναλογία) ο συνεντευξιαζόμενος εξηγεί την αρχική του θέση στην παράγραφο, ότι για να μάθει να αγαπά ο άνθρωπος δεν υπάρχουν συνταγές, δηλαδή συμβουλές, αφού χρειάζεται να λαμβάνει υπόψη του μια ποικιλία παραγόντων.

3ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Τρεις γλωσσικές επιλογές με τις οποίες ο πομπός προσπαθεί να προβληματίσει και να ευαισθητοποιήσει τον αποδέκτη του μηνύματός του για τη διάσταση και τη σημασία της αγάπης είναι:

- Η υποτακτική έγκλιση αποσκοπεί να προτρέψει τον δέκτη προς αυτή την κατεύθυνση («Να κάνουμε το καλό και να αποφεύγουμε το κακό»: 1η παράγραφος)

- Η μεταφορική λειτουργία της γλώσσας δημιουργεί στοχαστικό ύφος λόγου και γόνιμο προβληματισμό, προκειμένου ο δέκτης να σκεφτεί τη διάσταση και τη σημασία της αγάπης στη ζωή του («Το κλειδί για όλα είναι η αγάπη»: 1η παράγραφος, «ο σπόρος της αγάπης»: 2η παράγραφος, «Για μένα η αγάπη είναι περίπου σαν τη μαγειρική τέχνη»: 4η παράγραφος)
- Η δεοντολογική διατύπωση («Πρέπει να αλλάξουμε τη στάση και τον τρόπο σκέψης μας»: 1η παράγραφος, «Πρέπει να δώσουμε το χέρι και σε αυτούς.»: 3η παράγραφος) προβάλλει ως αναγκαία τη μεταστροφή του ανθρώπου σε ζητήματα συμπεριφοράς και υποβάλλει την ιδέα της αγάπης ως ηθική απαίτηση. Με αυτό τον τρόπο ο πομπός κατευθύνει τον δέκτη προς αυτή την επιλογή, προβληματίζει και ευαισθητοποιεί.
- Το πρώτο πληθυντικό πρόσωπο εκφράζει μια καθολικότητα, μια συμμετοχή όλων στην αγάπη, οπότε προτρέπει και παρακινεί προς αυτή την κατεύθυνση.
- Το δεύτερο ενικό πρόσωπο συναντάται, προκειμένου ο πομπός να δημιουργήσει ένα κλίμα οικειότητας και διαλογικότητας με τον δέκτη, προκειμένου να μεταφέρει άμεσα και αποτελεσματικά το μήνυμα της αγάπης.

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Το ποιητικό υποκείμενο νιώθει έντονη απογοήτευση και ματαίωση, διότι δεν γνώρισε την αγάπη, παρόλο που στη νεότητά του τόσο πολύ την πρόσμενε, όπως παραδέχεται. Τα επιφωνήματα που χρησιμοποιεί δηλώνουν την ένταση της απογοήτευσης (Πόσες φορές αλίμονο!), με επιρρήματα δηλώνεται η προσμονή (πως επιτέλους έφτασες) και η διάψευση (.Μα δεν ερχόσουνα ποτές). Η φράση «γυμνή ψυχή» αποτυπώνει παραστατικά την ψυχική απογύμνωση που έχει προκαλέσει στην ποιητική φωνή η διάψευση και η ματαίωση στη «δύση της Νιότης» στην οποία βρίσκεται, σε ώριμη δηλαδή ηλικία. Σε αυτή την ηλικιακή φάση νιώθει ότι σβήνεται και η τελευταία ελπίδα ερχομού της αγάπης. Ο τελευταίος στίχος του ποιήματος «- Φοβάμαι πως επέρασες, Αγάπη και δεν σ᾽ είδα!...» συνιστά την κορύφωση της απογοήτευσης του ποιητικού υποκειμένου.

Ανάλογα με το ΘΕΜΑ 3, ο/η μαθητής/τρια μπορεί να κάνει εκτενέστερη αναφορά σε εκφραστικά μέσα με τα οποία αποδίδεται ο λυρικός και μελαγχολικός τόνος του ποιήματος.